

บทที่ 1

บทนำ

กล้วยไม้จัดอยู่ในวงศ์ Orchidaceae ซึ่งในวงศ์นี้มีพืชมากกว่า 25,000 ชนิด และมีลูกผสมอีกกว่า 100,000 ชนิด จึงจัดเป็นไม้ดอกที่มีจำนวนชนิดมากที่สุดในโลก (ณัฐา, 2548) กล้วยไม้เป็นไม้ดอกที่คนไทยรู้จัก มีการปลูกเลี้ยงและใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว เดิมมีการปลูกเลี้ยงเป็นงานอดิเรกหรือประดับบ้านเรือน ใน พ.ศ. 2477 ได้มีการนำกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์ปอมปาดัวร์เข้ามาปลูกเลี้ยงในประเทศไทย ผลปรากฏว่ามีการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตดี มีอายุการปักแจกันนาน ทำให้มีผู้สนใจและริเริ่มปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นการค้ามากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (นฤฤทธิ์, 2550) จนกระทั่งในปัจจุบันกล้วยไม้กลายมาเป็นไม้ดอกเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของไทย โดยเฉพาะกล้วยไม้สกุลหวาย ซึ่งมีการส่งออกในรูปแบบของกล้วยไม้ตัดดอก จากรายงานในปี พ.ศ. 2551 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการส่งออกพบว่ามูลค่าการส่งออกกล้วยไม้สดมีประมาณ 2,411 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการส่งออก, 2552: ออนไลน์) จึงถือได้ว่าการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี แต่ด้วยภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้มีราคาสูงขึ้น ผลสืบเนื่องมาจากราคาของปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น อาทิเช่น ยาปราบศัตรูพืช และปุ๋ยเคมี ทำให้กำไรจากการจำหน่ายกล้วยไม้ลดลง ดังนั้นเกษตรกรจึงควรหาวิธีลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ทั้งนี้เกษตรกรต้องมีความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมของพืชที่ปลูก และปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้คือ ธาตุอาหารพืช ซึ่งเป็นส่วนประกอบหลักของปุ๋ยเคมีที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิต

พืชทุกชนิดต้องการธาตุอาหาร เพื่อใช้ในการเจริญเติบโตให้ครบตามวงจรชีวิต หากขาดธาตุอาหารส่งผลให้พืชมีการเจริญเติบโตช้าลง (Barker, 2007) ในภาวะที่มีการขาดธาตุอาหารรุนแรงอาจทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต ไม่สามารถเจริญครบตามวงจรชีวิตของพืช หรืออาจทำให้พืชล้มตายได้ โดยส่วนใหญ่แล้วพืชดูดซึมธาตุอาหารผ่านทางรากในรูปของไอออน ทำให้ความเข้มข้นของธาตุอาหารพืชแต่ละชนิดในสารละลายปุ๋ยมีความสัมพันธ์กันในด้านพันธะระหว่างประจุ ทำให้มีผลต่อความสามารถในการนำไปใช้ได้ของพืช (Ishizuka, 1971; ยงยุทธ, 2543) จึงควรมีการ

จัดสัดส่วนของธาตุอาหารในสารละลายปุ๋ยให้เหมาะสม โดยเฉพาะธาตุแคลเซียม (Ca^{2+}) และแมกนีเซียม (Mg^{2+}) ซึ่งมีประจุของไอออนเหมือนกัน ทำให้เกิดภาวะปฏิกิริยาต่อกัน เกิดการแก่งแย่งกันในการดูดซึมเข้าสู่รากพืช การให้ปุ๋ยที่มีความเข้มข้นของธาตุอาหารทั้งสองในปริมาณที่พอดี ทำให้ต้นกล้วยไม่มีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ อีกทั้งยังช่วยลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้นงานทดลองนี้ จึงมุ่งศึกษาถึงระดับของแคลเซียมและแมกนีเซียมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของกล้วยไม้สกุลหวาย เพื่อนำมาปรับเป็นสูตรสารละลายปุ๋ยสำหรับกล้วยไม้ชนิดนี้ ทำให้เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมกับชนิดของกล้วยไม้ และช่วยลดต้นทุนการผลิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved